

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

30. ČÍSLO / XIII. ROČNÍK

8 Kč (11 Sk)

24. ČERVENCE 2005

Z obsahu:

Bůh Spasitel

Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
6. července 2005
- strana 2 -

Ničemu nedávat přednost před láskou ke Kristu

Dom Mauro Meacci
- strana 4 -

Alexander Meň

Bratr Ephraim
- strana 6 -

Já jsem (30)

Eucharistické meditace
ctih. Conchity Armidy
- strana 8 -

Hledal jsem vás, a nyní vy jste přišli za mnou

Dokončení
z minulého čísla
- strana 10 -

Počátky Církve (15)

Mario Galizzi
- strana 11 -

Kolik islámu unese horské údolí?

Alois Winter
- strana 12 -

Hlasy novokněží

- strana 13 -

Výzvy fatimského poselství (19)

Četba na pokračování
- strana 14 -

Bůh Spasitel

Nešpory pondělí 3. týdne (Ef 1,3-14)

Dnes jsme nevyslechli žal, ale hymnus převzatý z Listu Efezanům (srov. Ef 1,3-14), hymnus, který se opakuje v liturgii nešpor v každém ze čtyř týdnů. Tento hymnus je prosbou o požehnání adresovanou Bohu Otci. Jeho skladba je věnována vymezení jednotlivých etap dějin spásy, které se naplňují skrze Ježíše Krista.

V centru požehnání se ozývá řecké slovo *mysterion*, termín, který se obvykle pojí se slovem zjevení („jevit“, „poznat“, „ukázat“). Je to totiž velký tajemný plán, který Otec chová sám v sobě od věčnosti (srov. v. 9) a který se rozhodl uskutečnit a zjevit v *plnosti času* (srov. v. 10) v Ježíši Kristu, svém Synu.

Spásné Boží činy

Etapy tohoto plánu jsou členěny v hymnu podle spásných činů, které Bůh vykonal skrze Krista v Duchu. Otec především – a to je první čin – nás od věčnosti vyvolil, abychom byli před ním svatí a neposkrvnění v lásce

(srov. v. 4), pak nás předurčuje za své syny (srov. v. 5-6) a konečně nás vykupuje a odpouští hříchy (srov. v. 7-8), zjevuje nám plně tajemství spásy v Kristu (srov. v. 9-10) a nakonec nám dává věčné dědictví (srov. v. 11-12) a nabízí nám již nyní v daru Ducha Svätého záruku konečného zmrýchvstání (srov. v. 13-14).

Spásných událostí je tedy mnoho a objevují se v hymnu postupně seřazeny. Zahrnují tři osoby Nejsvětější Trojice: počíná se u Otce, který je iniciátorem a nejvyšším původcem plánu spásy; pak se pohled obrací na Syna, který plán uskutečňuje v celých dějinách; dospívá k Duchu Svätému, který vtiskuje *pečeť* celému dílu spásy. Zastavíme se nyní krátce u prvních dvou etap, oně týkající se svatosti a přijetí za syny (srov. v. 4-6).

Plody Boží lásky

První božské gesto zjevení a uskutečněné v Kristu je vyvolení věřících jakožto ovoce svo-

bodné a námi nezasloužené Boží iniciativy. Na počátku totiž – *ještě před stvořením světa* (v. 4) – v Boží věčnosti je Boží milost připravena vstoupit do akce. Dojímá mě, když rozjímám o této

nazývat Abba, kterému můžeme říkat „drahý tatínku“ ve smyslu familiarity s Bohem, ve vztahu spontaneity lásky. Ocítáme se tedy v přítomnosti nesmírného daru, který je umožněn

pravdě: od věčnosti nás má Bůh před očima, rozhodl se, že nás spasí. Toto povolání má za obsah naši *svatost*, velké slovo. Svatost je účast na čistotě božského Bytí. My však víme, že *Bůh je láska* (1 Jan 4,8.16): to je útěchyplná pravda, která nám dává chápat svatost nikoliv jako skutečnost, která je vzdálená našemu životu, ale jelikož se můžeme stát osobami, které milují, vstupujeme s Bohem do tajemství *svatosti*. Agapé se tak stává naší každodenní skutečností. Jsme tedy přeneseni do posvátného a životodárného horizontu samotného Boha.

Nejvznešenější adopce

V této linii se postupuje k druhé etapě a i ta je obsahem Božího plánu již od věčnosti: k našemu *předurčení* za Boží děti. Nejsme pouze lidská stvoření, ale ti, kteří skutečně přináležejí k Bohu jako jeho děti.

Pavel vyzvedává na jiném místě (srov. Gal 4,5; Řím 8,15.23) toto vznešené postavení dětí, z jehož obsahu vyplývá jednak bratrství s Kristem, Synem par excellence a *prvorozeným mezi mnoha bratry* (Řím 8,29), jednak důvěrný vztah k nebeskému Otci, kterého nyní můžeme

svobodným Božím rozhodnutím a milostí, zářícím vyjádřením spásné lásky.

Na závěr se obrátíme k velkému milánskému biskupu sv. Ambroži, který v jednom ze svých listů komentuje slova apoštola Pavla Efezanům a zastavuje se právě u bohatého obsahu našeho christologického hymnu. Zdůrazňuje především přehojnou milost, s jakou nás Bůh učinil svými adoptivními dětmi v Ježíši Kristu: „Není přece třeba pochybovat, že údy jsou spojeny se svou hlavou, především proto, že od počátku jsme předurčeni k adopci za Boží děti skrze Ježíše Krista.“ (Lettera XVI ad Ireneo, 4: SAEMO, XIX, Milán Řím 1988, s. 161)

Svatý biskup pokračuje ve své úvaze a zjišťuje: „Kdo je bohatý, ne-li sám Bůh, stvořitel všech věcí?“ A uzavírá: „Ale je mnohem bohatší na milosrdenství, protože vykoupil všechny – a jako autor přírody – přetvořil nás, kteří jsme podle přirozenosti těla byli dětmi hněvu a předmětem trestu, abychom se stali dětmi pokoje a lásky“ (n. 7. Tamt. s. 163).

Bollettino Vaticano 6. 7. 2005
Mezitulky redakce Světla

EDITORIAL

Opět jednou sáhli sazeči k palcovým titulkům: ÚTOK NA LONDÝN! Senzační zprávy mají nové pole působnosti, úvahy a spekulace se roztácejí na velké obrátky. Ozývají se smělá prohlášení o tom, že před terorismem neustoupíme. Ale v duchu spíše vážně pochybujeme o tom, zda si s ním vůbec poradíme. Kdo uvažuje střízlivě, ví, že máme vlastně jen jednu jistotu: nevíme dne ani hodiny! Nikoliv proto, že se můžeme stát kdykoliv obětí teroristického útoku nebo přírodní katastrofy, ale prostě proto, že jsme lidé, kterým je stanoveno jednou zemřít, a to bez ohledu na to, zda o našem sko-

nu budou psát noviny, nebo odejdeme z tohoto světa bez povšimnutí ze strany veřejnosti. Důležité je, aby nás Pán našel, až se vrátí, jak bdíme a naše lampa hoří.

Nad čím se rozhořčujeme? Nad bezohledností určité skupiny lidí, kteří chtějí dosáhnout svých cílů tím, že promyšleně a záměrně vyhledávají způsob, jak ublížit co největšímu počtu lidí a jak vyvolat co největší zmatek a rozhořčení. V motivaci tohoto jednání nabývá vrchu projev krajní lidské zloby: nenávisť, škodolibost a pohrdání druhým člověkem.

Pokračování na str. 9

Poklad nad poklady

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

*Vyjdou andělé a oddělí zlé
od spravedlivých*

Vytrvalými a bombastickými nabídkami snaží se svět bez ustání vyvolat v tobě nespokojenost s tím, co máš, a vzbudit v tobě přesvědčení, co všechno si musíš opatřit a jak velice to obohatí tvůj život. Kladeš si někdy otázku, odkud se bere ta jeho horlivost a předstíraný zájem o tvé dobro? Můžeš si být jist, že všichni ti, kteří se tak vemlouvají do tvé přízně a dráždivě provokují tvoji pozornost, nemyslí na tvůj prospěch, ale starají se především o svůj vlastní zisk. Jestliže uprostřed všeho toho ustavičného humbuku nepřeslecheš docela tiché a nevtíravé Pánovo pozvání, kterým tě volá do své blízkosti, přesvědčíš se, že nebudeš litovat. Používá dnes obrazů právě z tohoto světa majetku, obchodu a zisku, ale jeho nabídka má zcela jiný charakter. Je to totiž ta jediná, která má skutečně na mysli zcela nezištně jen tvůj skutečný a nejvyšší prospěch. Proho o milost, aby jeho božská nabídka nezapadla v záplavě neodbytné reklamy.

Otázka hodnoty a ceny není důležitá jen v materiálním světě. Z obrazů o *skrytém pokladu a drahocenné perle* se můžeš přesvědčit, že i v Božím království záleží na tom, abys dobře poznal pravou cenu všeho toho, co ti nabízí tvůj Stvořitel. Jen ten, kdo objeví, jaký je to dar, o kterém Pán ustavičně mluví jako o Božím království, bude ochoten obětovat všechno ostatní, jen aby ho získal. To je tajemství těch, kteří neváhali *opustit všechno a jít za ním* ⁽¹⁾.

Je tu ještě další zásadní rozdíl mezi nabídkou tohoto světa a božskou nabídkou. Zatímco tento svět ti staví před oči přehlídku *zlatých telat*, která si namnoze nikdy nebudeš moci opatřit, předmět boží nabídky je zásadně dosažitelný pro každého. To nejdůležitější je, abys ho opravdu náležitě ocenil.

K poznání skutečné ceny božské nabídky je třeba si uvědomit, že dříve než jsi mohl sotva něco tušit o *pokladu ukrytém na poli*, dříve než jsi mohl zahlédnout *nejzácnější perlu*, pro kterou bys byl ochoten obětovat všechno, udělal to již před tebou sám tvůj Bůh a Pán. Pro Božího Syna, *skrze něhož všechno je stvořeno*, stal ses tím pokladem nad poklady a nejdrahocennější perlou ty sám, totiž skutečný obraz jeho Otce, který vidí v tvé duši a pro který se rozhodl prodat všechno, co má.

Ze skutečné ceny, kterou byl ochoten zaplatit za *pole, kde tě našel*, můžeš nejlépe poznat, jaká je tvoje hodnota: opustil svou božskou vznešenost a nebeskou slávu a vzal na sebe postavení služebníka, i zde na zemi se vzdal všeho pohodlí, bohatství a postavení a nakonec dal za tebe všechno to nejdražší a nejzácnější – svou čest, svou krev a svůj život. Taková je cena, kterou za tebe bez váhání zaplatil. Nenajdeš nikoho, kdo by lépe ocenil tvou hodnotu, není velkodušnějšího a šlechetnějšího držitele. Tvoje cena tedy vůbec nespočívá v tom, co máš, ale pouze v tom, co jsi a čím se můžeš stát. Zhodnocuje tě to, v čem jsi mu podoben, co je v tobě Božího, v tom, že mu můžeš být podobný, že můžeš jednat jako on, milovat jako on, obětovat se a trpět jako on. Tvoje skutečná cena je v tom, že přijímáš a s láskou rozvíjíš v sobě jeho podobu. Tvoje nekonečná cena je v tom, že v tobě s jeho milostí proudí jeho život, že jsi chrámem, v kterém přebývá on sám. Čím jsi mu podobnější, tím více roste tvoje cena v jeho očích. Pro krásu Otcova obrazu v tobě chtěl by pro sebe získat i to *pole*, kam tě pro sebe ukryl, celé tvé prostředí. Svým upřímným úsilím o zdokonalení Božího obrazu v sobě můžeš pro něho posvěcovat celé své okolí.

Tuto svou cenu můžeš také zcela snadno zmařit, jestliže dopustíš, aby se v tobě potlačila a zničila ta nejcennější podoba s Bohem. Všechna tvá hodnota bude zmařena, jestliže zaslepen pýchou dáš přednost prázdnotě a odmítneš velkodušnou Boží nabídku, jestliže nebudeš ochoten *prodat všechno ostatní, jen abys získal* onen jediný a skutečně nedocenitelný *poklad*. Přišlo by také nazmar všechno to, co božský *Obchodník* pro tebe obětoval. Co jiného by mu zbylo, než dát tě *oddělit od spravedlivých a hodit do ohnivě pece, kde bude pláč a skřípění zubů*.

Zastav se tedy na chvíli a snaž se zamyslet nad takovou vskutku hrůznou budoucností. Skutečným peklem bude pro tebe již samo poznání, kdo je ten, jehož dědictví jsi mohl tak snadno získat, co všechno jsi zpupně odmítl, jak výhodná to byla nabídka a výměna, která byla tak hanebně, tak nevděčně a především nenávratně zmařena. Může být něco zoufalejšího než tento stav vydědění, ze kterého už není východiska?

Poklekni k nohám božského Učitele a pros vrocne o *moudré, chápavé a prozíravé srdce*, které dokáže rozlišovat pravou hodnotu od pouhé prázdnoty. Poděkuj za všechno, co pro tebe dělá, aby tě takové tragédie ušetřil, aby tě *andělé mohli vložit do nádoby* a abys poznal, za jak nepatrnou cenu jsi získal

Liturgická čtení

1. čtení – 1 Král 3,5.7-12

Hospodin se zjevil Šalomounovi ve snu v noci. Bůh pravil: „Žádej si, co bych ti měl dát.“ Šalomoun řekl: „Hospodine, můj Bože, tys učinil svého služebníka králem místo Davida, mého otce. Ale já jsem mladiček a nevím si rady. Tvůj služebník je však uprostřed tvého lidu, který sis vyvolil, lidu četného, který nelze pro množství ani sečíst, ani odhadnout. Dej proto svému služebníku chápavé srdce, jak vládnout nad tvým lidem a rozlišovat dobro a zlo, neboť kdo by jinak mohl vládnout nad tímto tak početným lidem?“ Pánu se líbilo, že Šalomoun žádal právě toto, a proto mu řekl Bůh: „Poněvadž jsi žádal právě toto a nežádal sis dlouhý věk ani bohatství ani život svých nepřátel, ale přál sis chápat právo, hle – splním tvá slova. Dám ti moudré a prozíravé srdce, že nebylo podobného před tebou a ani po tobě podobné nepovstane.“

2. čtení – Řím 8,28-30

Bratři! Vím, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které napřed poznal, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

Evangelium – Mt 13,44-52

Ježíš řekl zástupům: „Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí. Nebeské království je také podobné obchodníkovi, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. Dále je nebeské království podobné síti, která se spustí do moře a zahrne všechno možné. Když je plná, rybáři ji vytáhnou na břeh, posadí se, co je dobré, vyberou do nádob, co však za nic nestojí, vyhodí. Tak to bude při skonání věku: vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých a hodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. Rozuměli jste tomu všemu?“ Odpověděli: „Ano.“

A on jim řekl: „Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.“ „Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“

kal největší poklad věčné spojení s Bohem. Pomysli přitom také na všechny ty, kterým bezprostředně hrozí, že *budou odděleni*. Ptej se Pána, co máš *prodat*, aby jejich *drahocenná perla* byla ještě vykoupěna, a udělej to pak s opravdovou velkodušností.

Pochopils to všechno?

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 19, 27

Ničemu nedávat přednost před láskou ke Kristu

„Nihil amori Christi praeponere.“ Tento opakovaný poukaz na řeholi spojuje papeže Benedikta XVI. se svatým patronem a ochráncem Evropy. Autor článku je opatem kláštera sv. Scholastiky v Subiacu.

„To, co v této hodině především potřebujeme, jsou lidé, kteří osvícenou a prožívanou vírou činí Boha v tomto světě věrohodným. (...) Potřebujeme lidi, jako byl Benedikt z Nursie, který v době zpustlosti a úpadku sestoupil až do nejpřísnější samoty a po všech očistěních, která protrpěl, vešel do světla, opět vystoupil a na Monte Cassinu založil město, které při všech zkázkách shromáždilo sílu, ze které vznikl nový svět. Tak se stal jako Abrahám otcem mnoha národů.“

Když kardinál Ratzinger zakončil 1. dubna 2005 v Subiacu těmito slovy svůj úvod ke konferenci „Evropa v krizích kultur“, nikdo nemohl tušit, co se brzy nato má stát.

Den poté zemřel milovaný Jan Pavel II. a jen několik dní nato 19. dubna byl kardinál Ratzinger zvolen za biskupa Říma a tím za nejvyšší hlavu katolické církve. Přijal jméno Benedikt XVI.

Tímto jménem navazuje na Benedikta XV., který se zasazoval za zachování míru a evangelizaci celého světa, ale zvláštním způsobem také na sv. Benedikta, patriarchu západního mnišství a patrona a ochránce Evropy. Jeho osobní úcta k sv. Benediktu a sdílení jeho spirituality, vyjádřená opakovaným citováním z kapitoly 4.21 Benediktovy Řehole „Nihil amori Christi praeponere“ vytváří svazek mezi Svatým otcem a světcem z Nursie.

To všechno probudilo u mnoha lidí zájem lépe poznat dílo sv. Benedikta, kterého sice mnozí chválí, ale málo znají vzhledem k zřejmému odstupu, který ho odděluje od našeho všedního života, a vzhledem k velkému časovému odstupu, který leží mezi ním a námi.

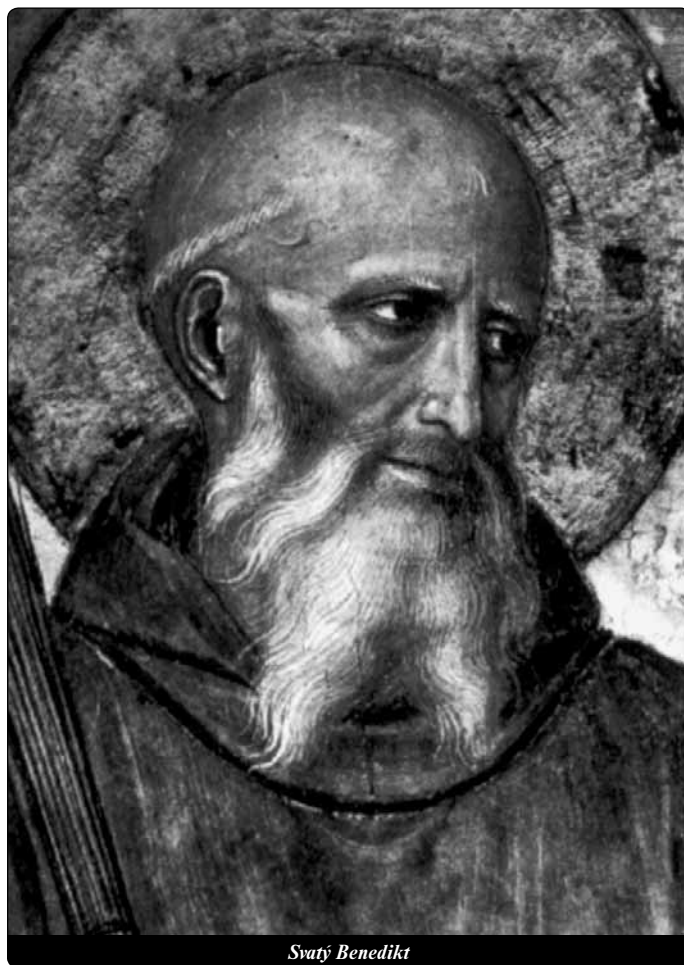
O sv. Benediktu víme to, o čem nás informuje papež Řehoř Veliký (590–604) ve své *Druhé knize dialogů*. Zachoval se nám od něho jediný spis, a to je *Regula monachorum*.

Benedikt se narodil kolem roku 480 v Nursii. Když několik let studoval v Římě, stáhl se do Subiacu, kde žil asi tři roky jako poustevník v jeskyni nedaleko kláštera mnicha Romana. Kolem roku 500 začal kolem sebe shromažďovat učedníky a založil nejdříve na troskách Vily Neronovy 13 klášterů odpovídajících apoštolskému modelu

Zázračný rybolov, ilustrace z *pasionáře*, 6.–7. stol. Knihovna sv. Scholastiky, Subiaco

– v každém bylo dvanáct mnišů a opat. Různé události a nový náhled na mnišský život jako jednu rodinu s jedním opatem ho přiměly, že opustil Subiaco a odebral se na Monte Cassino, kde založil „město na hoře“, které je pýchou celé mnišské tradice. Tam zemřel 21. března 547, právě když se modlil podpořován dvěma ze svých učedníků.

Svatý Benedikt

Dnes je sv. Benedikt znám jako patron a ochránce Evropy, ale při přesnějším pohledu jsou v jeho životě a v pohledu na jeho díla náhledy, které tento vztah jako by zastíňovaly.

Když se Benedikt narodil, bylo to krátce potom, co zmizela západořímská říše z povrchu země a romanizovaná Evropa byla rozdělena mezi četné místní mocipány, kteří s latinskou částí a někdy také mezi sebou vedli války. Teprve v 8.–9. století bylo možno opět hovořit o projektu „evropské“ teritoriální jednoty.

Navíc žil Benedikt dlouhou dobu svého života v prostředí Říma, a i když udržoval kontakty s důležitými osobami své doby, není známo, že by mnoho cestoval a poznal jiné kulturní prostředí.

A konečně spočíval význam institucí Benediktem založených nikoliv ve znovuoživení starých kultur nebo v obnoveném misijním úsilí církve mezi barbarskými kmeny – úsilí, kterého se podjaly tehdejší mnišské skupiny – jako spíše v hledání Boha jako jediného smyslu života. „Quaerere Deum“ – zněl ideál, který navrhl Benedikt jednomu z bratří, který chtěl vstoupit do kláštera, a aby toto úsilí podpořil, postavil do středu svého společenství rozjímavou četbu Písma svatého, modlitbu a ty praktické aktivity, které dovolovaly rozvíjet vztahy bratrské lásky.

Co to má všechno společného s Evropou? Kde je onen zdařilý program integrace mezi *Romanitas* a germánským a slovanským světem?

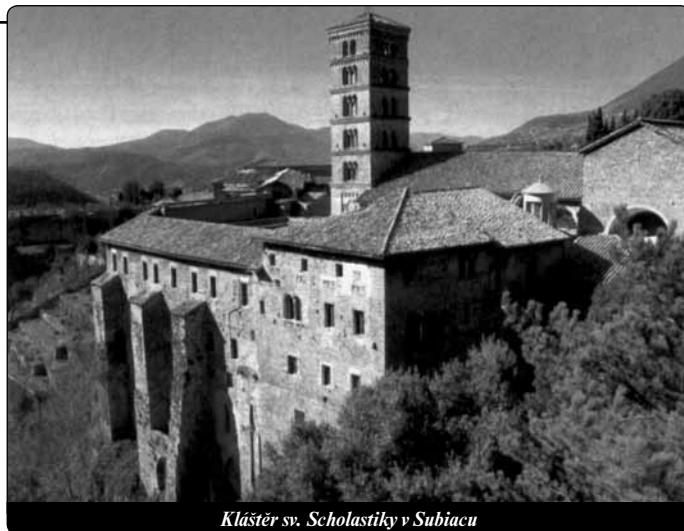
Jako vědomý záměr nikde, jako premisa a kořeny všude.

Vážně pojaté hledání Boha předpokládá u křesťanského mnicha znalost Písma svatého, onoho nenahraditelného spisu víry. V *armáriu* sakristie, onom jádru klášterních knihoven, jsou kromě liturgických kodexů uchovávány také ty, ve kterých se nachází Bible a důležité komentáře církevních Otců. Velice brzy vedla

nutnost lepšího pochopení svatých textů k tomu, aby byly prohloubeny a zdokonaleny gramatické a syntaktické znalosti, které mohly uzrát jen studiem klasických autorů a jejich interpretačních metod. To všechno vedlo k obdivuhodnému fenoménu uchování antické kultury, který dnes patří k zásluhám mnišství. Často se však zapomíná, že se v žaru debat, které se rozhořely v mnišských školách, mohla rozvinout zvláštní teologie, kterou Leclercq nazval „teologie moudrosti“, dědička velké patristické tradice, živěná praxí *lectio divina* (božské čtení), při které účel duchovní stravy měl vždy převažovat nad zájmem spekulativně vědeckým.

Rozjímání nad pravdami vyplývajícími ze svatých spisů vedlo záhy k mnohoznačné originální kulturní tvorbě. Opisovači liturgických a biblických kodexů přešli k obyčejí opatřovat texty nádhernými ozdobnými miniaturami, které zvou k rozjímání. Tímto způsobem se naskytla i pro architekty bazilik a klášterních kostelů příležitost osvojit si a využít některé prostředky, jak vyjádřit pravdu evangelia. Nejsou snad určité románské kapituly jako z kamene vytvořené skutečné meditace o Božím slovu? Nejsou velké freskové cykly v kostelích hledáním způsobu jak přiblížit chápání svatých textů a není je možno právem označit jako *Biblia pauperum* (Bibli chudých)? A gregoriánský zpěv? Není to zdařilý výraz jak převést rozjímání o Písmu svätém do hudební podoby?

To všechno přejal za Alkuina karolinský dvůr a také sv. Benedikt z Aniane, aby se to stalo od konce 8. století – výrazným způsobem pak od prvního desetiletí 9. století – všeobecným dědictvím v úsilí o kulturní jednotu nové říše a tím také úrodnou půdou pro vznikající evropskou kulturu. Hrady, katedrály a kláštery, které se rodily po stovkách mezi Rýnem a Vislou, staly se předpolím a klíčovými body oné

Klášter sv. Scholastiky v Subiacu

vzrušující historické epochy, která navzdory stínům 10. století přinesla za rozkvetu středověku ty nejbohatší plody.

Nároky společného života přinesly a vytvořily určité kategorie, které mají klíčový význam pro integraci nových národů do klasické kultury a pro jejich lidský růst.

Především je to pojetí času a prostoru. Pro nové národy, především nomádské kmeny, které byly zvyklé na život pod

širým nebem a zemi pokládaly za něco, po čem se jezdí na koni s lukem a oštěpem, představovaly kláštery předobraz společného života, ve kterém mají místo rozličné činnosti – modlitba, studium, práce, stolování, rozhovory, klid atd. – a to na určitém místě a v určitém čase. Neumíme si ani představit, jak velkou civilizační a výchovnou sílu má tato pracovní kázeň, která vycházela z klášterů a všude se šířila podmalovaná přísným zvukem

Svaté schody v Subiacu

zvonů, které volaly lidi k různým činnostem, protože „zahálka je nepřitelem duše“.

Svatý Benedikt vyzýval opaty, aby nezapomínali, že vedení nepotřebují silní a dokonalí, ale slabí a hříšní lidé. A právě na tom je založena péče dbát na potřeby jednoho každého a i při povinnosti všechno podrobit řeholi nesmí se sama řehole pro nikoho stát překážkou. Dlouhý byl seznam různých případů, ve kterých v dialektice mezi přísným dodržováním a oprávněnou výjimkou příslušelo rozhodnutí opatovi, který se mohl rozhodnout pro řešení, které odpovídá potřebám jednotlivce nebo společenství. Tak se při všem respektu k otcovství opata, které je obrazem božského otcovství, stává mnich nositelem své vlastní důstojnosti s přesnými pravidly a povinnostmi, které vycházejí z Božího zákona a které uzakoňuje řehole. Cesta směrem k modernímu pojetí osoby a správnému vztahu k autoritě je sice ještě dlouhá a bude muset projít bolestnými historickými událostmi, ale přesto je tu společná základna: všichni jsme dětmi jednoho Otce, všichni jsme bratry a sestrami v Kristu, i když můžeme sehrávat ve společenství rozličné role.

A jak bylo možno vrátit se zpět k oné důstojnosti, kterou ztratila ruční práce? Jak je známo, v antice byly za svobodného člověka důstojně uznávány jen ty činnosti, které byly spojeny s řízením nebo intelektem, u nových národů pak vedení války. Vzhledem k této mentalitě nabízely kláštery, jejichž mnichové často pocházeli ze starých patricijských rodů a šlechtických rodin, svědectví ruční práce a kázně jako nástroje přízpůsobení se společenství podle zásady: „Každý ať žije z práce svých rukou.“ I v tomto ohledu měla rodina benediktnů podle komplexních dějinných daností, které tu začaly krystalizovat, základní význam pro evropský středověk.

Alexander Meň

Pod tímto jménem se skrývá krásná tvář, hlava pro ikonu, Rus ze svaté Rusi. Tato jeho hlava byla rozseknuta sekerou, protože na jeho rtech bylo příliš často jméno Ježíš, a protože když je vyslovoval, pronikalo lidská srdce.

Otec Alexander, vzor pravoslavného kněze, který týdně udělil stovky nových křtů, byl původem Žid.

Otče Alexandře, jak často volá tvoje krev po pravdě, kterou zatím přijalo tak málo lidí, po pravdě, která je schopná strhnout zeď křesťanské hanby, zeď rozdělení. Jak velice jsme my křesťané, kteří nejsme z tohoto světa, povolání k tomu, abychom se obětovali z lásky ke Kristu.

Otec Alexander byl „otevřený“ pravoslavný křesťan. Vzniká přitom nový pohled na ekumenu, která respektuje různé tradice. Neváhá u druhých uznat to, co je autentické, a vstupuje nikoliv do dialogu intelektu, ale do dialogu srdce.

„Žít, to je Kristus“

Alexander Meň se narodil 22. ledna 1935 v rodině moskevské inteligence, jeho otec byl agnostický Žid, který se bude vždy hlásit k židovské identitě, ale současně dokazovat svou vazbu na ruskou kulturu.

Malý Alek byl neobyčejně nadané dítě. Jako mnoho Moskanů bydlel Alek ve společném bytě, který sdílelo více lidí. V takových poměrech bylo obtížné najít pro sebe soukromí. Proto si večer připravil věci a ráno časné vstal, zatímco ostatní ještě spali. V těchto ranních studijních hodinách se pouštěl do četby knih na jeho věk nesmírně obtížných. Již jako třináctiletý četl Kanta. Velice brzy začal psát. V patnácti letech napsal své první theologické pojednání, které je sice velice školácké, ale obsahuje náboj pro jeho pozdější práce.

Alek však přes své nadání nebyl do sebe uzavřený premián. Jeho přátelé vzpomínají na to, že měl smysl pro přátelství, že

se podílel na životě třídy, a tak jak byl obklopen knihami, byl obklopen i přáteli a zajímal se o nejrůznější věci.

Alexander Meň

Napsal: „Od dětství bylo rozjímání o přírodě moje theologia prima (moje první teologie). Vstupoval jsem do lesa jako do chrámu. A dodnes je větev s listy nebo pták v plném letu pro mě významnější než stovka ikon.“

Vznik povolání

Nejdříve začal studovat na moskevské univerzitě biologii, pak studoval v Irkutsku na Sibiři. V posledním ročníku musel studium opustit kvůli svému náboženskému přesvědčení. Rozhodne se proto pro kněžství, což bylo v době pro církve tak obtížné velice odvážné rozhodnutí. R. 1958 přijme kněžské svěcení. Více než třicet let bude působit v malé farnosti nedaleko Moskvy. Jeho duchovní synové a všichni ti, které obrátil a pokřtil, proudí tam za ním.

V jednom svém dopise dává najevo, jak je pro něho důležité setkávat se ve svém duchovním životě s Božími lidmi. Setkával se s nimi spolu s matkou a sestřenicí Věrou v podzemním klášte-

Poslední rozhovor sv. Benedikta a sv. Scholastiky, umbrijský mistr, 15. stol., Subiaco

Již z toho krátkého nástinu je možno vyznat, že vznik Evropy je nerozlučně spjat s vyzářující a strukturující duchovní silou intuice sv. Benedikta. Přesvědčující konkretizace víry podle evangelia, se takřka automaticky stává kulturou a kvásem pro sociální rozhodování. Dovolím si vyslovit – třeba trochu odvážně – tvrzení, že epocha od 11. do 13. století (epocha klášterů v Cluny a Cîteaux) je uskutečněním snu ve jménu Kristově sjednocené a civilizované Evropy.

Na závěr bych chtěl sáhnout znovu k heslu, které Svätý otec tak rád opakuje: „Nihil amori Christi praeponere.“ Jak již bylo řečeno, nachází se tato věta – kterou bych raději označil za životní program – v Řeholi sv. Benedikta, a ten ji opět převzal z komentáře k modlitbě Otče náš sv. Cypriána, biskupa a mučedníka z Kartága. Myslím, že naše doba je více než kdykoliv předtím vnímavá pro toto poselství. Když papež Jan Pavel II. všem poukazoval na nezbytnost usilovat o život ve vysoké svatosti, vyzýval také k tomu, aby byla popsána cesta pravdy a odvahy přesně tak, jak to dělali mnichové a mučedníci.

Jako mnichové všech epoch musíme se i my s důvěrou a neoblohmě vydat na cestu za pravdou, aniž bychom podléhali únavě a váhali při myšlence, že vstoupíme na cesty moderní kultury v její celé komplexnosti, na cesty, které mohly být někdy zlomkovité a přerušené, ale které jsou stále plné lidskosti *per ducatum Evangelii* – pod vedením evangelia.

A teprve až nás toto evangelium překvapí a vtáhne do svého kouzla, budeme schopni zbavit se strachu a přestat se stydět evangelium předkládat a vydávat o něm svědectví. A to nikoliv proto, abychom upevnili nějaké své přesvědčení, ale abychom dokumentovali existenci lásky, která nás ve všem předchází, všechny nás nese a na všechny nás čeká, a tak znovu napodobovat ona středověká klášterní společenství, která – v blízkosti velkých měst nebo někde uprostřed lesa – ve vnitřním křesťanském kontextu jsou opět osidlována nebo vznikají na nepřátelské či lhostejné pohanské půdě, protože pochopila, že musí nadále udržovat onen dávný „rytmus“ složený z modlitby, studia, práce a lásky, v očekávání, že ...

Z 30giorni 5/2005
přeložil -lš-

Monte Cassino

Z MYŠLENEK ALEXANDRA MENA

„Pochop nyní, že se nejedná o to, postavit Pána na první místo, nýbrž aby On byl ve všem vším.“

* * *

„Kristovo vítězství začalo o velikonoční noci a bude pokračovat, dokud bude existovat svět.“

* * *

„Když dnes neudělám, co je potřebné, budu zítra litovat, že jsem nechal zmarit čas.“

* * *

„Bůh nám dal dvě knihy: Bibli a přírodu.“

* * *

„Jsem přesvědčen, že svoboda musí tryskat z duchovní hloubky člověka.“

* * *

„Obětovat se až do konce, to je naplnění evangelia a jen tak může být svět zachráněn.“

(Z přednášky několik dní před smrtí)

ře ve stínu kláštera Nejsvětější Trojice sv. Sergeje v Zagorsku: Bylo to přesně na místě, kde se sv. Sergej narodil a kde pak žil v malé poustevně, odkud byl darován Rusku velký duchovní rozkvet. Byl zde mnichem Andrej Rubljev, autor slavné ikony Nejsvětější Trojice.

Sledován KGB...

V sedmdesátých letech byl otec Alexander, který se vždy omezoval jen na pastorační a misijní aktivity, vyšetřován opakovaně tajnou policií, a to kvůli jeho knihám, které byly uveřejněny na Západě. KGB ho šikanovala, podrobovala nekončným výslechům a vyhrožovala mu, že bude muset svou farnost opustit, on nicméně dále pokračoval ve své službě slova. R. 1984 unikl zatčení jen díky tomu, že za něho intervenoval pastor Jacques Maury, prezident Protestantské federace ve Francii. Yves Hamant, který otce Alexandra osobně znal, o něm napsal: „Byl smířen s myšlenkou na smrt. Často připomínal, že jsme zde na zemi jen hosty, kteří »přišli z tajemství a do tajemství se vracejí«. To nás nesmí lekat, nýbrž naopak musí nám to připomínat cenu života.“

„Myšlenka, že smrt přijde, aby nás uchvátila, musí nás podněcovat a zabránit nám, abychom neupadli do netečnosti, nepřenechali vše nicotě a bezvýznamnosti.“

Koncem roku 1988 a po změně sovětské politiky vůči náboženství viděl Alexander Meň, že se před ním otevírá velké pole působnosti.

Ze všech stran za ním přicházeli, pravidelně vystupoval v moskevské televizi a před nejrůznějšími posluchači z vysokých škol, dělnických klubů a kulturních spolků.

Jeho činnost našla velký ohlas i na Západě, kde byly od 70. let publikovány jeho knihy v ruštině. R. 1989 se kardinál Lustiger při návštěvě SSSR zastavil v Zagorsku, aby navštívil jeho farnost.

Otec Alexander uměl všechny své dary dát do služeb evangelizace celého národa, který byl po 70 let oloupen o duchovní potravu. Jako osobní přítel mnoha umělců, spisovatelů a vědců šířil se zápal poselství evangelia mezi inteligencí, která hledala vhodný ideál.

Jeden z jeho přátel se nám svěděl: „Kdyby se mě ptali, jak se člověk musí cítit v ráji, odpověděl bych: přesně tak jako otec Alexander. Nebylo zde nic záhadného, prostě jsme se cítili dobře. Tak jako nikde jinde. Svoboda! Světlo! Teplota! Nic zbytečného. Harmonie, která vyzařovala

Alexander Men (ve věku deseti let) se svou matkou

z domácího pána, vycházela i z každého předmětu.“

Úplně sebeobětování

„Musím si pospíšet. Zbývá jen málo času. Musí se mi podařit ještě něco udělat!“ řekl jedné své přítelkyni, která ho chtěla přesvědčit, aby zvolnil své tempo.

„Když mohl veřejně vystupovat, zdálo se, jako by spěchal, jako by jeho dny byly sečteny,“ napsal Yves Haman. Myslel, že nová politická situace nebude trvat dlouho a že je třeba co nejlépe využít danou příležitost?

Jako každou neděli opustil otec Alexander 9. září 1990 v ranních hodinách svůj domek, který obýval nedaleko slavného kláštera sv. Sergeje. Modré věže kláštera byly za pěkného počasí vidět již zdaleka. Šel cestou přes lesy, které tak miloval a kudy jistě chodil i sv. Sergej. Miloval tento krátký čas cesty přírodou v mlčení a pak nasedl na autobus nebo vlak, aby dojel ke své farnosti, kde ho čekaly zpovědi, liturgie, křty, pohřby, a pak odpoledne vyrazil do Moskvy na přednášky... Takový obyčejný život!

Při jedné této cestě byl v podzimní mlze přepaden a brutálně sražen sekerou. Smrtně zraněn pokouší se vrátit domů a umírá v Ježíšově náručí na prahu svého domu.

Jeho žena Natálie Fedorova ho našla kolem 7. hodiny ráno, když ze svého okna uslyšela sténání a chroptění. Spatřila muže v kaluži krve. Zavolala rychle pohotovost a pak teprve zjistila, že se jedná o jejího manžela. Zemřel na vnitřní krvácení ještě dříve, než přišla lékařská pomoc.

Okolnosti zločinu a přesnost, s jakou byl útok proveden, dávají usuzovat, že šlo o profesionálně připravenou vraždu. Jeho taška zmizela, ale protože na jeho šíji zůstal velice vzácný náprsní kříž, nebyla motivem pachatele loupež.

Pokračování na str. 8

JÁ JSEM (30)

POKOJ VÁM (Lk 24,36-39)

Ježíš, Král pokoje, ten, který nám získal nebe svou předrahou Krví, přichází vstříc slabému ve víře, aby ho potěšil, povzbudil a utišil bohatstvím pokoje Ducha Svatého.

Pohřeb otce Alexandra se konal 11. září, v den, kdy praroslavná církev slaví svátek stěti sv. Jana Křtitele, toho, který byl předchůdcem, který přišel, aby připravil cestu... Pohřbu se účastnilo tři tisíce osob, mezi nimi lidé různých vyznání, katolíci, baptisté...

Alexander Meň

Při té příležitosti bylo čteno poselství moskevského patriarchy. Boris Jelcin, tehdejší prezident nejvyššího soudu, vyhlásil v parlamentu minutu ticha.

Kněz jiný než obvykle...

Několik svědectví lidí, kteří mu byli nablízku:

Micha: Zdá se mi, že pro otce Alexandra bylo všechno jako duchovní příroda. Pro něho bylo duchovně totéž říci nám, jak máme vydělat peníze, jak připravit jídlo nebo jak se máme chovat v průběhu eucharistické slavnosti.

Annia: Jednou jsem otci Alexandrovi řekla: „Pro mě je to nudné být stále v kuchyni.“ Odpověděl mi: „Člověk může být v kuchyni jako v kostele a v kostele jako v kuchyni.“ Od té doby jsem se začala při vaření modlit.

Marina: Otec Alexander byl po všech stránkách velice nadaný, a když se ho někdo zeptal, jak k takovému nadání přišel, vždy odpověděl. „To nejsem já,

to je Kristus!“ Byl současně velice schopný a velice pokorný, protože Kristus žil v něm.

Micha: Přijímal mě vždy s radostí a něžností, takže jsem pochopila, jaká je to radost, když se můžeme obrátit k Pánu. Jednou jsem mu řekla, že se mi vždy nedaří postavit Pána ve svém životě na první místo. Odpověděl mi: „Pochop, že se nejedná o to, posadit Pána na první místo, ale o to, aby byl ve všem všim!“ Opačkoval to několikrát s důrazem, s radostí a já jsem pochopila, že pro něho to bylo skutečně tak, jak nám to říkal: že Pán nestojí na prvním místě, nýbrž že je všechno ve všem, co je kolem nás, co je náš život... A jeho život tím byl opravdu poznamenán a vedl nás tak, že nám ukazoval, že Bůh je stále přítomný, vedle nás, v nás a kolem nás, vždy, vždy! Vždy nám předával radost a sílu Pána, které byly stále v něm a které dále předával.

Olga: Několikrát jsem ho vyhledala s problémy, které se mi zdály neřešitelné. Ale jediné slovo, jediná modlitba otce Alexandra uvedla věci na správné místo a já jsem viděla význam těchto problémů, že ve světle Boží lásky nebyly ve skutečnosti ničím. Viděla jsem, že to bylo pro něho nesmírnou radostí, a pramen jeho radosti byl v prožívání, že Pán mě osvobodil.

Kříž označuje místo, kde byl Alexander Meň v r. 1990 přepaden. Kaple byla postavena k jeho památce.

Moji učedníci právě hovořili po zmrtvýchvstání o mně, když jsem se neočekávaně zjevil mezi nimi a řekl: „*Pokoj vám, jsem to já, nebojte se.*“⁽¹⁵²⁾

A dnes ti totéž říkám v Eucharistii, přicházím, abych ti přinesl do srdce pokoj. Pohleď na mne, probud' svou víru, že *Já jsem Spasitel*, který přichází, aby ti přinesl svůj pokoj, pokoj Božích dětí. Není to pokoj tohoto světa, ale pokoj, který spočívá v překonání utrpení, protože můj pokoj je triumf dosažený láskou na kříži.

Pravý pokoj spočívá v klidu srdce, které ovládá samo sebe, aniž by se znepokojovalo a bylo netrpělivé.

Pokoj je sladká svoboda ducha, která dělá všechno bez vzrušení.

Pokoj je klid umírněný a pokojný, bez loudavosti, ochotný, bez neklidu.

Tento pokoj je darem Ducha Svatého a já ho dávám těm, kteří mě milují. Je to neocenitelný poklad, Boží dar, nebeská Bohem pokoje, otevři svou bytost a neboj se.

Mnohokrát jsi mě poznal při lámání chleba⁽¹⁵³⁾ jako emauzští učedníci, měl jsi zalíbení v tom mluvit o mně a připomínat mě ve svých rozhovorech. Protože umím odměnit i nejmenší úkon lásky, dávám ti svůj pokoj a jsem připraven vnést ho do tvého srdce.

Pamatuj si: je-li v něm čistota srdce, je v něm pokoj. Bez lásky k bližním pokoj neexistuje. Bez sebeumrtvování bude falešný a pomine.

Uveď do praxe tyto ctnosti, a to radikálním způsobem, a pokoj bude s tebou a najdeš své potěšení v duchovní radosti.

DÍKŮVZDÁNÍ

Bože pokoje, který uskutečňuješ takové divy v srdci, které Tě miluje, kdo jsi Ty a kdo jsem já?

Přetvoř tohoto pozemského červíčka, můj Pane, ohněm, který mi umožní, abych planul láskou při rozjímání o Tobě.

Ježíši, Tvá láska Tě přivedla k tomu, že jsi za mě umřel v hrozných mukách, a po svém zmrtvýchvstání jsi přišel, abys

ZÁZRÁK PŘI POŽÁRU

Jako zázrakem zůstaly uchráněny při velkém požáru obrazy zcela ochrnuté Američanky Joni Aereckson-Tada (Los Angeles).

Tato malířka zůstala po nešťastném pádu v koupelně prakticky zcela ochrnutlá. Po několika letech hlubokého zoufalství založila misijní dílo „Joni and friends“, které angažuje postižené umělce z celého světa. 30 let maluje křesťanské motivy tužkou v ústech. Před čtyřmi lety dostala nabídku vystavovat své práce v Centru biblického umění v Texasu. Toto muzeum 28. června téměř celé zničil rozsáhlý požár. 90 % exponátů bylo zničeno. Oheň se zastavil jako zázrakem před prostorem, kde byly uloženy obrazy ochrnuté umělkyně. Mezi zničenými obrazy je i unikátní malba Vylití Ducha Svatého na apoštoly, která měla rozměr 3,8 x 6 m.

Kath-net

mi přinesl pokoj, vлил mi důvěru a řekl mi – *neboj se*, myslíš na mě potřeby, abys mi dal lék. Ježíši, Ty mě miluješ až k šílenství!

Nebereš v úvahu nekonečné meze mojí nevděčnosti a máš zalíbení v tom, že mi ukazujete své milosrdenství a svou dobrotu.

Dej mi, Pane, zkroušenost nad mými hříchy, sebezápor v oběti, srdce čisté, pokorné, trpělivé k těm, kteří mě obklopují.

S těmito ctnostmi budu požívat pokoje a budu vlastnit také Tebe, od něhož se nechci nikdy vzdálit.

Maria, Ty, která jsi Královnou pokoje, nauč mě milovat svého Syna se stejným žárem a řekni mu, že mírou mojí lásky bude milovat ho bez míry. Amen.

MYŠLENKY PRO ŽIVOT

Víra je láska, která věří.

Naděje je láska, která doufá.

Adorace je láska, která se klání.

Modlitba je láska, která prosí.

Milosrdenství je láska, která odpouští.

Milování je láska, která se posvěcuje.

Umrtvování je láska, která se obětuje.

Dělejme to, a budeme mít pokoj.

Řeknu se sv. Augustinem: „Proč nejsem schopen nekonečné lásky, abych miloval nekonečnou Lásku?“

PŘEDSEVZETÍ

Srdce Ježíšovo, uděl mi svůj pokoj, aby mým stálým úsilím bylo milovat v ponoření do Tebe.

■ Pane, dnes Ti obětují mnoho úkonů velkodušnosti, aby všechny vlády hledaly dobro pro své občany.

■ Pane Ježíši, kéž se všechny rodiny radují z Tvého pokoje.

Z našeho pohledu se nám jeví nepochopitelné, jak se může někdo odhodlat k takovému jednání. Střetáváme se s mentalitou, která je nám zcela cizí a kterou označujeme za nelidskou. Ale ti, kteří nám působí svým jednáním tak velkou bolest, nejistotu a strach, jsou ve skutečnosti lidé jako my. V našem i jejich smýšlení a jednání musí být nutně něco společného, ale současně něco tak diametrálně odlišného, ba přímo tak protichůdného, že to znemožňuje společné soužití. Kdo je v tomto sporu v právu?

Všem svobodným rozumným bytostem je společné, že hledají to, co uspokojuje jejich potřeby, zjednodušeně řečeno, co jim působí požadované uspokojení a radost. Z celostního, tedy nadpřirozeného pohledu máme pro toto své hledání dva extrémně protichůdné vzory. Na jedné straně Boha, který nachází nejvyšší uspokojení v tom, že dává život a působí radost a blaho, a na druhé straně ďábla, kterému po jeho zavržení zbyla jen jediná radost a tu nachází v neštěstí a zlu a smrti, které může způsobit druhým, aby byli na tom tak jako on. Jako pro tvory stvořené k Božimu obrazu je pro nás nejpřirozenější, a tedy nejlidštější následovat vzor svého Tvůrce a hledat uspokojení v tom, že působíme druhým radost. Sami od sebe by lidé ani nemohli přijít na myšlenku hledat potěšení v neštěstí druhého. Právem nazýváme jako své jednání nelidské, protože je to počínání svým původem i způsobem vysloveně ďábelské. Bez záměrné působnosti Zlého jsou zlomyslné teroristické činy nevysvětlitelné. Zatímco Bůh je Láska, Radost a Život, ďábel je Nenávist, Zloba a Smrt. Proti kultuře života, jejímž zdrojem a tvůrcem je Bůh, stojí kultura smrti, plod ďábla.

Ale budeme-li upřímní, musíme si přiznat, že odsuzujeme

atenátý, k jakým došlo v New Yorku, Madridu či v Londýně s takovou rozhodností především proto, že v nich vidíme povážlivé ohrožení své vlastní bezpečnosti. Pokud je to, co se přihodilo v Londýně, na denním pořádku jen v Iráku a nesčetněkrát jsme toho byli svědky v Izraeli, jako by se nás to týkalo mnohem méně, ačkoliv podstata těchto činů je stejná. Jenže i to, co se děje daleko od nás, je velkou hrozbou pro celé lidstvo. Především v poslední době jsme svědky toho, jak se povážlivě šíří a napodobují různé „vynálezy zla“, které mají společnou ďábelskou základnu: extrémní formu neúcty k člověku a pohrdání lidským životem a Božím zákonem.

Ale extrémní zlo páchané lidmi nás nutí k dalšímu zamyšlení. Jestliže neexistují objektivní pevné hranice mravního jednání, které není možno překročit, anebo je možno tyto hranice ponechat na dobrozdání člověka, na názoru skupiny lidí podle jejich většiny nebo mocenského postavení, jak se domnívají zastánci naprosté tolerance a neomezené svobody, pak musíme připustit, že teroristé pouze přivedli ad absurdum to, co se principiálně v jiné podobě děje systematicky v západní civilizaci, která také svévolně nakládá s lidským životem podle toho, jak se jí to právě hodí. Když teroristé používají své mocenské nástroje proti bezbranným, jsou stejně dobře přesvědčeni o oprávněnosti svého jednání, jako jsou o tom přesvědčeni zastánci potratů, eutanazie a embryonálních experimentů.

Jestliže však něco zasluhuje, aby bylo bezpodmínečně hájeno, pak je to lidský život ve všech jeho formách a fázích jakožto nejvyšší hodnota, před kterou není možno dát přednost žádné jiné hodnotě, protože bez ní všechny ostatní hodnoty ztrácejí veškerý smysl. Lidský

život je buďto nedotknutelný za všech okolností, nebo je vydán libovůli, ve které je pak možno dojit i tak daleko, jako jsme toho stále častěji svědky.

Jedinou institucí, která lidský život ve všech jeho formách nekompromisně hájí za všech okolností, je dnes katolická církev. Stala se tím pro moderní společnost dokonce nežádoucí a odmítanou, protože také vytrvale poukazuje na skutečnost, že se západní civilizace vydala cestou, která ohrožuje její existenci. Nikomu tak neleží na srdci osud této civilizace jako právě katolické církvi. Mluvit o terorismu jako o barbarství je ve skutečnosti urážkou barbarů. Byla to právě trpělivá a dlouhodobá práce katolické církve, která civilizovala barbary. Nejen že po staletí vytvářela a formovala kulturu tohoto kontinentu, ale také tuto kulturu vytrvale bránila a hájila, a to proti velké přesile, na kterou by nestačila síla zbraní, kdyby nebylo síly sepjatých rukou. Nebo se snad dopustila chyby, když uhájila Evropu, aby ji neovládl islám? Jistě bychom byli ušetřeni dnešních starostí a strachu z teroru, kdyby byly všechny evropské chrámy už před staletími proměněny v mešity jako chrám svaté Sofie v Cařihradu a místo do Říma putovali Evropané do Mekky. Měli bychom každopádně Evropu bez osvícenství, bez revolucí, bez světových válek i bez potratů a eutanazie a rozhodně by nevymírala. Lidská práva by byla neznámý pojem. Islám dnes znovu proniká novým způsobem do Evropy, která se už k Bohu nezná, takže jeho vyhlídka za dané situace nejsou právě malé. Pokládá ji za úpadkovou právě pro ten způsob života, který tak odsuzuje katolická církev. Evropa buďto bude křesťanská, nebo nebude, řekl jeden z jejích zakladatelů. Může být také islámská. Má tedy na vybranou.

-red-

⁽¹⁵²⁾ Srov. Lk 24,36-38

⁽¹⁵³⁾ Lk 24,35

Hledal jsem vás, a nyní vy jste přišli za mnou

Nemůžeš rezignovat na své nitro

Sami si ověřujeme, že mládí je nejlepší doba, kdy se můžeme naučit lásce, dospívání a dozrávání. V Łowiczu papež řekl: „**Váš věk je nejužitečnější dobou pro přípravu půdy na budoucí žně. Čím vyšší bude angažovanost, s jakou se ujmete svých závazků, tím lépe a užitečněji budete plnit v budoucnosti své poslání. Přistupujte k učení s velkým záplem. Učte se poznávat stále nové předměty. Vědění otevírá horizonty a podporuje duchovní rozvoj člověka. Skutečně velký je ten člověk, který se chce něčemu naučit**“ (14. 6. 1999). Papež vždy toužil po tom, abychom své mládí dobře rozehráli, aby náš rozvoj směřoval ke krásnému lidství. „S vědomím, že člověk nemůže žít a nemůže být pochopen bez lásky, vyzývám vás všechny, abyste rostli v lidství, abyste dávali prvenství duchovním hodnotám, abyste se přetvářeli v »nové lidi«, stále plněji uznávali a přijímali do svého života přítomnost Boha, který je Láska“ (II. SDM). Abychom vyrůstali, musíme nejdříve prohloubit své nitro, zjistit, co v něm vyžaduje zvláštní rozvoj a co je třeba vykořenit. „**Krásna mládí, to je odhalování vnitřního světa, mého vnitřního já.** Objevujeme tedy sebe: objevujeme v sobě vnitřního člověka s jeho vlastnostmi, talenty, šlechetnými touhami, ideály, ale současně odhalujeme slabosti, vady, špatné sklony, egoismus, pýchu a smyslnost. Cítíme dokonale, že tak jako ty první rysy našeho lidství zasluhují, abychom je rozvíjeli a posilovali, ty druhé musíme přemáhat, přetvářet. Tím způsobem – v živém styku s Pánem Ježíšem, v kontaktu Mistra s učedníkem – začíná se rozvíjet nekrásnější lidská činnost: nazývá se práce na sobě. Práce má za cíl rozví-

jet své vlastní lidství. Jakkoliv se v životě připravujeme na plnění různých prací a úkolů v tom či onom povolání, naše práce směřuje ve skutečnosti k utváření sebe samého: člověka, jakým je každý z nás. To je velmi závažné tvrzení. Toto odhalení se uskutečňuje v mládí, právě ve vašem věku. (...) Praktický závěr: můj milovaný hochu, moje milovaná dívka, nemůžeš rezignovat na své nitro. To je velké nebezpečí, které hrozí člověku vždy, a zvláště mu hrozí v mládí. Milostí vašeho věku je probuzení vnitřního člověka. není možné ho dusit! (...) **Práce na sobě, o které hovořím, je tou nejosobnější spoluprací s Ježíšem Kristem, je podobná té, jaká se uskutečnila na jeho učednících, které si vybral a pozval je do své blízkosti. Musíte o sobě smýšlet v kategoriích Ježíšových učedníků.** Kristus má stále učedníky, všichni jsme jeho učedníci – jestliže slyšíme jeho slova, jestliže o nich uvažujeme, jestliže saháme hlouběji do srdce, jestliže mu své srdce otevíráme, jestliže spolu s ním v sobě trpělivě utváříme nového člověka. Nezaškodí dokonce, když se nad sebou trápíš. Nezaškodí, když se na sebe hněváš. To je lepší, než kdybys své mládí prožíval lehkomyšlně, než kdybys ničil ten velký poklad, velký a neopakovatelný poklad, který v sobě nosíš a kterým jsi ty sám – každý, každá. **Tomu nás učí Kristus o každém z nás, a pro-**

to s ním, mladí přátelé, nesmíte ztratit kontakt, nesmíte ničit jeho podobu, protože když k tomu dojde, přestáváte vědět, kým jste, přestáváte cítit, jakým pokladem je každý z vás, život každého z vás, osobnost každého“ (Čenstochová 6. 6. 1979).

Dejte se uchvátit Ježíšem!

Utváření krásné lásky – práce na sobě – vyžaduje úsilí. Ale v tom úsilí nejsme sami. Vždy můžeme počítat s pomocí Krista, přítele mladých: Jan Pavel II. viděl v této souvislosti klíč k vítězství nad každou slabostí. „**Ke Kristu obraťte svůj zrak. Ať je přítomný ve vašich myšlenkách, při vašich zábavách, ve vašich rozmluvách. S ním musíte žít ve zvláštním přátelství. Pán Ježíš vám chce pomáhat. Chce být vaší oporou, posilovat vás ve vašem boji o získání ctností, jako jsou víra, láska, poctivost, šlechetnost, čistota, velkodušnost. Když vám bude těžko, když budete prožívat nějaké neúspěchy nebo zklamání, ať vaše myšlenky pospíší ke Kristu, který vás miluje, který je vašim věrným společníkem, který vám pomáhá překonat každou obtíž. Pamatujte, že nejste sami. Provází vás Ten, který nikdy nezklame. Kristus nejlépe rozumí nejtajnějším touhám vašeho srdce. Čeká na vaši lásku a na vaše svědectví**“ (Łowisz 14. 6. 1999). Jan Pavel II. znal chuť Ježíšovy blízkosti a věděl, že toto pouto s Pánem je třeba rozvíjet podobně jako každé lidské přátelství. „Jak to udělat?“ – ptá se papež a hned odpovídá: „Především skrze modlitbu. Moji drazí, modlete se a učte se modlit-

bě, čtete Boží slovo a rozjímejte o něm, posilujte pouto s Kristem ve svátosti pokání a v Eucharistii, překonávejte problémy vnitřního života a apoštolátu ve sdruženích mládeže, církevních organizacích“ (Poznaň 3. 6. 1997). V promluvách na IX. a X. světovém dnu mládeže papež povzbuzoval: „Drazí přátelé, dovolte Kristu, aby vás uchvátil, odpovězte na jeho výzvu. A jděte za ním. Jděte a hlásejte Dobrou novinu vykupení (srov. Mt 28,19); dělejte to s radostí v srdci a buďte hlasateli naděje ve světě vystaveném často pokušení zoufalství; hlasateli víry ve světě, kterému není cizí krize víry; hlasateli lásky uprostřed každodenních událostí, podřízených často logice bezuzdného egoismu.“

Jan Pavel II. říkával, že každý dar je nám nejen dán, ale i zadán. Nejinak je to s darem mládí, lásky, víry nebo naděje. Musíme být těmi, kteří přijímají Boží bohatství a dělí se o ně s druhými. Těmito slovy se loučil při setkání v Poznani v roce 1997: „**Buďte věrnými svědky zmrtvýchvstalého Krista, necouvejte před překážkami, které se hromadí na stezkách vašeho života. Počítám s vámi. Spoléhám na váš mladistvý zápal a oddanost Kristu. Znal jsem polskou mládež a nikdy jsem se u ní nezklamal. Svět potřebuje vaši církev. Budoucnost Polska záleží na vás. Budujte a posilujte ve své zemi civilizaci lásky:** v osobním, společenském, politickém životě, na školách, univerzitách, ve farnostech, v rodinách, které jednou založíte. Nelitujte na to svého nadšení, úsilí ani obětí. A Bůh, dárcé naděje, ať vám udělí plnost radosti a pokoje ve víře, abyste s pomocí Ducha Svatého byli bohatí na naději. Chci vás zasvětit nejsvětější Panně, Kristově Matce a Matce krásného milování, Královně Polska“ (Poznaň 3. 6. 1997).

Nosme v srdci slova Jana Pavla II. Nosme v srdci jeho nauku. Nosme v srdci jeho lásku.

Z Miłujcie się 3/2005
přeložil -lš-

Počátky Církve (15)

Pavlova druhá mise (Sk 15,36-18,32)

Tento úsek Pavlovy činnosti vrcholí slavnou disputací v Aténách, kde se střetly křesťanská a řecká kultura. Začátek v nás vyvolává určitý smutek. Pavel chtěl pokračovat v práci spolu s Barnabášem, ale když Barnabáš žádal, aby vzali s sebou také Marka, Pavel kategoricky odpověděl: „*Ne! Již jednou nás opustil a nepokračoval v díle.*“

Text říká výslovně, že z toho vzniklo rozladění, takže se od sebe odloučili.

Nemusíme se nad tím pohoršovat. Odpovídá to Pavlově povaze. Oba apoštolové se tedy rozešli. Barnabáš vzal s sebou Marka a odjeli na Kypr. Pavel si vybral Silu jako svého druha, kterého doporučili bratři, a odjeli spolu do Sýrie.

Z Antiochie do Troady (15,41-16,10)

Pravý začátek práce je čeká ve Filipech v Makedonii, na které zatím ani Pavel ani Sila nepomýšleli. Je to sám Bůh, který to chtěl. Zatím procházeli syrskými provinciemi a Kylikii a jejich úkolem bylo znovu oživovat víru věřících. Když došli do Lystry, Pavel se potkal s učedníkem jménem Timotej. Byl to syn Židovky, která se přidala k víře, a pohanského otce. Měl v Ikóniu a v Lystře dobrou pověst, proto si ho Pavel chtěl vzít s sebou na cesty. S ohledem na to, že měl kázat nejdříve židům, Pavel ho obřezal.

Pak pokračovali v cestě napříč Frýgií a jižní Galácií. *Duch Svätý jim zabránil, aby kázali v Asii.* Když chtěli jít do Bithýnie, *Ježíšův Duch jim to nedovolil.* Sestoupili tedy do Troady, kde měl Pavel v noci vidění. *Stál před ním Makedoňan a prosil ho: „Přejdi do Makedonie a pomoz nám!“* Z toho usoudili, že Bůh je volá, aby tam odešli hlásat radostnou zvěst.

Každá křesťanská aktivita je především aktivitou božskou. To nás učí, že dříve, než se dáme do díla, musíme zkoumat Boží záměry, a to se děje v modlitbě.

Ve Filipech a v Makedonii (16,11-40)

Když si přečteme tuto dramatickou kapitolu, především verše 16-40, pochopíme slova, která Pán řekl v kdysi v Damašku Ananiášovi: „*Já mu ukážu, kolik bude muset vytrpět pro mé jméno*“ (9,16).

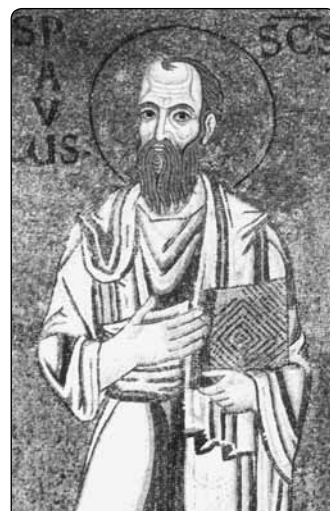
První sobotu po příchodu do Filip, se odebrali k řece na místo, kde se pravděpodobně scházeli Židé k modlitbě. Bylo jich zřejmě málo. Našli tam některé ženy a dali se s nimi do řeči, tzn. zvěstovali jim Slovo. Jedna z těchto žen se jmenovala Lýdie a byla ctitelkou Boha, sympatizovala s židovským náboženstvím. *Pán jí otevřel srdce, takže pozorně naslouchala Pavlovým řečem.* Text dodává, že byla pokřtěna ona i celá její rodina. Pozvala je, aby šli bydlet do jejího domu. Tak se zrodila křesťanská obec ve Filipech.

Nyní začíná nemilá příhoda. Jedna služebná měla věšteckého ducha a svým prorokováním vydělávala svým pánům peníze. *Ta chodila za Pavlem a za námi a křičela: „Tito lidé jsou služebníci*

nejvyššího Boha a zvěstují vám, jak dojít spásy...“ Když to trvalo několik dní, Pavel se rozmrzel, obrátil se a poručil tomu duchu ve jménu Ježíše Krista, aby ze služby vyšel. Když se tak stalo, byli její páni rozzlobeni, že přijdou o svůj příjem. Proto chopili Pavla a Silu a dovedli je na náměstí k soudním úředníkům a obvinili je: „*Tito lidé vyvolávají v našem městě nepokoj. Jsou to židé a hlásají zvyky, kterými se nesmíme řídit.*“ Úředníci jim dali strhnout šaty, zbičovat je a uvrhnout do žaláře.

Uprostřed noci se Pavel a Silas modlili a zpívali hymny Hospodinu a ostatní vězni jim naslouchali. Náhle nastalo zemětřesení, a to tak silné, že se trásly základy, brány se otevřely a všem se uvolnila jejich pouta. Všichni pochopili, že je to Boží zásah. Žalářník si nejdříve chtěl vzít život, protože se polekal, že se mu vězni rozutekli. Ale Pavel ho uklidnil: „*Nedělej si nic zlého, všichni jsme tady.*“ Vyvedl je tedy ven a zeptal se: „*Co mám dělat, abych došel spásy?*“ Pavel mu odpověděl: „*Uvěř v Pána Ježíše ty i celý tvůj dům.*“ A začali hlásat evangelium všem lidem z jeho domu a pak je pokřtili. Obec ve Filipech tak vzrůstala.

Když se ráno úředníci dověděli, že Pavel je římský občan, přišli sami, aby ho vysvobodili. Poručili mu, aby z města odešel. Apoštol se vrátil k Lýdii, povzbu-

Sv. Pavel (mozaika z 15. stol.)

dil všechny věřící a pak se rozloučil a odejel.

Soluň a Beroja

Přišli do Soluně, hlavního města římského okrsku v Makedonii. V sobotu vešli do synagogy, kde bylo kromě Židů i velké množství Řeků, kteří uctívali jednoho Boha. Pavlova řeč měla být tedy podobná jako v Antiochii v Pisídií. Po tři soboty tam kázal radostnou zvěst o Ježíši Kristu, který musel trpět a vstal z mrtvých. Někteří jim uvěřili a přidali se k nim. Bylo mezi nimi i mnoho bohabojných pohanů a žen z vyšších vrstev. Ale bohužel většina Židů odmítla Pavlovo kázání, poštvali proti němu chátru a obžalovali je u úřadu z porušování zákonů. Opakuje se tu něco podobného jako při Ježíšově soudu v Jeruzalémě, kde dav křičel: *Nemáme krále, jen císaře.*

Teprve Jasonova kauce situaci uklidnila. Bratři ještě tu noc vypravili Pavla a Silu do Beroje, 80 km jihozápadně od Soluně. Zde byli Židé lepší povahy. Neomezili se na to, že poslouchali, ale aktivně se účastnili katecheze. *Každý den studovali Písmo, zda tomu je skutečně tak.* Bohužel, trvalo to jen krátce, protože soluňští zlomyslní Židé přišli i sem a pobuřovali lid. Pavel musel utéct v doprovodu průvodců a Silas s Timotejem pak přišli za ním.

(Pokračování)

Pavlova druhá misijní cesta

Kolik islámu unese horské údolí?

2. vatikánský koncil prohlásil: „Církev se dívá s úctou také na muslimy, kteří se klanějí jedinému Bohu, živému a o sobě jsoucím, milosrdnému a všemohoucím, stvořiteli nebe a země, který promluvil k lidem“ (NA 3).

Tim by měl být islám uznán za monoteistické náboženství a upozorňuje se tu na „vzájemné pochopení“.

Ukázalo se však, že životní podmínky křesťanů v islámských zemích se tím pranic nezlepšily, zatímco Západ si pospíšil s uplatňováním „neomezené tolerance“ (Popper), kterou podkopává své vlastní předpoklady a sám se vzdává.

Jak je to tedy s monoteismem islámu?

Odpovídá skutečnosti, co dosti často zaznívá, že „věříme ve stejného Boha“? Proč však muezzin opakovaně provolává: „Není žádného Boha kromě Alláha“? Jestliže Alláh je vlastně nepřeložitelné vlastní jméno, které se pouze pro křesťanský sluch příležitostně označuje jako Bůh, znamená to, že Bůh křesťanů je vyloučen? Nebo můžeme také my vyvolávat v muslimských zemích: „Není Boha kromě jednoho ve třech osobách a Ježíš Kristus je věčný Syn věčného Otce?“ To bychom asi dopadli velice špatně.

Přitom je přece jen jeden Stvořitel, jen jeden milosrdný a všemohoucí Bůh (to říká i súra 29,47)! A přece uznávat jednoho Boha a klanět se mu neznamená logicky nutně, že je tím míněn jeden a tentýž Bůh.

Tak již ve starém Egyptě zavedl Amenhotep IV. na krátké období úctu k jednomu bohu: bohu Slunce „Atonovi“, po něm pojmenoval sám sebe Achnaton a jednu ze svých dcer Meritaton. Ale jednalo se o slunce, kterému vzdával osobní poctu a pokládal ho za dárce všeho života. I když se nám jeho zpěv na slunce líbí, mínil tím skutečně téhož Boha, kterého my křesťané uctíváme? I o Achnatonovi platí to, co stojí psáno: „Všichni lidé, kterým chybělo poznání Boha, byli od pří-

rody blázniví. Měli před očima svět s jeho dokonalostí, aniž mohli poznat pravdu o tom, co existuje“ (Mdr 13,1). K tomu říká sv. Pavel: *Co je totiž neviditelné - jeho věčná moc a jeho božské bytí - to je možné už od počátku světa poznat světlem rozumu z toho, co stvořil* (Řím 1,20).

Chce tedy muezzin křesťanského Boha ze svého volání vyloučit?

O tom svědčí to, co stojí na několika místech v Koránu. Alláh nemá žádného syna (srov. súra 4,172; 5,73n; 6,102; 9,30; 16,69; 19,36; 72,4), a ty, kteří to tvrdí, pokládá súra za nevěřící (srov. súra 5,18; 5,73). A jako takové je třeba je potrestat: „Srazte jim hlavy!“ (súra 8,13+47,5). K tomu by bylo možno ještě dodat, že Korán na více místech odporuje Bibli, přičemž Bůh nemůže protřečít sám sobě.

Tak se popírá tajemství Největější Trojice a ostatně i špatně interpretuje, jako bychom my křesťané pod tím rozuměli Boha, Ježíše a Marii (súra 5,74 n; 5,117). Je zde sice také řeč o Duchu Svatém (súra 2,87; 2,253; 5,110; 16,102), ale nikoliv jako o božské osobě. Utěšitel slíbený v Janově evangeliu (řecky Parakletos) je od dob L. Maracciho (konec 17. stol.) čten jako „periklytos“ (navýsost oslavený) a vztaho-

ván na Mohameda, což je už vzhledem k 1 Jan 2,1 vyloučeno. Kromě toho islám tvrdí, že Ježíš na kříži nezemřel (súra 4,158). Muslimové vykládají, že křesťané podobně jako židé jako „vlastníci Písma“ Boží zjevení špatně pochopili a že Korán je poslední a pravé zjevení, které opravilo naše omyly.

Jelikož však tyto „omyly“ patří k podstatě naší víry, nemůžeme v žádném případě uznat Korán za Boží zjevení, což muslimové velmi dobře vědí. Znamená to, že Mohamed v těchto bodech špatně pochopil Boží slovo, které mu údajně zjevil archanděl Gabriel, anebo se spíše nejedná o téhož Boha, který tedy ani nemá Syna? Islám také tvrdí, že křesťanské zjevení zfalšoval již apoštol Pavel. Je to snad kvůli větě: „Kdo by vás učil jinému evangeliu, než které jsem vám hlásal, ať je proklet, i kdyby to byl sám anděl z nebe“ (Gal 1,8)? Anebo je to ono místo z 2. Listu Korintánům (11,14): „... i Satan na sebe brává podobu anděla světla“? To by ovšem znamenalo frontální tažení proti sv. Pavlu.

To, že křesťané pokládají své náboženství za jediné pravé, nám nikdo nemůže vyčítat, protože to musí dělat příslušník jakéhokoliv jiného náboženství, pokud chce obstát před svým svědo-

Alois Winter

mím. Islám se však pokládá za ještě pravější náboženství, protože křesťanskou víru kritizuje a dívá se sám na sebe jako na nejvyšší náboženství, které je určeno k tomu, aby všechna ostatní náboženství vymýtilo. Tak se otázka po jednom jediném Bohu stává problémem, jehož řešení je všechno jiné než samozřejmé. Pro všechny proky však platí Kristovo slovo: „Podle jejich ovoce je poznáte“ (Mt 7,16).

V hessenském městečku Schlüchtern k tomu přistupuje problém tzv. hnutí Ahmadiya.

Zakladatelem této sekty je Mirza Ghulam Ahmad (1835–1098). Pokládá se za Alláhova vyvoleného jakožto duchovní znovuzrození Ježíše a tedy mesiáše, očekávaného Mahdiho (imám posledních časů), a Mohamedova pokračovatele, druhé zjevení Buddhy, vtělení Višnu a nový návrat Křišny. Prohlásil o sobě: „Byl jsem poslán, abych zlomil kříž a zničil vepře.“ Chce se tak prezentovat jako z nebe seslaný Ježíš, jak to tvrdil již vykladač Koránu Al Baydavi († 1286). S ním má začít zánik křesťanství a konečné vítězství pravého islámu nad ostatními náboženstvími, ke kterému dojde za 300 let (z toho 100 již uplynulo). O křesťanství prohlásil: „Jen duchovně slepý národ může trvat na zásadách a dogmatech o Trojici a božím otcovství a věřit v to.“ Jeho hnutí bylo v Pákistánu vyloučeno z islámského společenství víry a zařazeno k nemuslimským menšinám.

V Evropě a zvláště v Německu však rozvíjí velmi úspěšnou

Mecca, poutní místo muslimů

misijní činnost. Tato skupina chce v Schlüchternu na jednom vrchu vybudovat velkou mešitu s minarety, která by v krajině dominovala, ačkoliv pro muslimy, kteří zde žijí, je v místě k dispozici dostatečně velká mešita. Je třeba vzít v úvahu jednak vazbu na Korán, jednak na cíle tohoto hnutí.

Vazba na Korán s sebou nese přísné etické zásady, ale ty jsou také předpokladem pro dobrou funkčnost společnosti. Snad právě proto vidíme, že vymírají ty křesťanské země, ve kterých došlo k oslabení morálky např. v potratové praxi. Jakmile však muslimské společenství dosáhne někde většiny, ihned prosazuje šaria jako důslednou aplikaci Koránu a všechna základní lidská práva jsou zrušena, jak jsme toho svědky v Nigérii: křesťanské kostely se bourají a křesťané žijí ve velké nejistotě jako vyhnanci ve vlastní zemi. Ženy mají menší práva, musí ve všem poslouchat muže a mohou být tělesně trestány (súra 4). Než k tomu dojde, představuje se povinně islám v těch nejlepších barvách, jak jsme toho svědky v Evropě. Mužům jsou povoleny čtyři ženy (pro Mohameda toto omezení podle súry 33 neplatilo). „Svatá válka“ proti všem zemím, kde není šaria, je svatou povinností. Přitom se připouštějí desetileté přestávky. Ztratit v těchto bojích život znamená pro muslima okamžitý vstup do ráje, kde se mu dostane všech na zemi myslitelných rozkoší.

Ahmadiyovo hnutí jakožto sdružení přesvědčených muslimů chce dosáhnout nadvlády Alláha ve smyslu šaria na celém světě. I když to chtějí učinit údajně mírovými prostředky, výroky jeho představitelů příliš mírově neznějí. Vytyčený cíl formuloval 4. kalif hnutí takto:

„Při prvním vzestupu islámu nebylo zániku křesťanství dosaženo, ale jeho nové vzepětí v naší době dosáhne úplné změny učení dnešního křesťanství.“

V říjnovém čísle „Civiltà Cattolica“ popisuje P. Josef De

Rosa TJ obširně, jak všude tam, kde se islám dosud rozšířil, je křesťanství ohroženo nebo již zmizelo. To není samo o sobě nic nového, ale je pozoruhodné, že se to objevuje v časopise, který je blízký vatikánským kruhům. Při porodnosti 1,4 dítě na plodnou ženu se naše společnost nezadržitelně a bohužel také nezvratně zmenšuje a toto vakuum může být snadno zaplněno již v první generaci přírůstkem muslimů, kteří mají velmi početné rodiny.

Kde vznikají velká muslimská centra jako v Schlüchternu, hrozí nebezpečí přílivu přistěhovalců (např. z Pákistánu) a s ním nebezpečí desintegrační dynamiky a sociálního vyčleňování a kolonializace. (Súra 3,119: „Vy věřící, neuzavírejte žádná přátelství s těmi, kteří nepatří k vaší víře; súra 5,52: Ó věřící, neberte si židy ani křesťany za přátele.“) Je třeba počítat podle jasně artikulovaných samozřejmostí muslimského hnutí s propagandou proti všeobecným lidským právům a proti ústavě demokratického státu, s intenzivní propagací islámu na školách a v médiích, což je snadné zvláště ve společnostech, kde není zakázáno „být protikřesťanský“. Že přijde Antikrist, to bylo předpovězeno již v Novém zákoně (např. 1 Jan 2,18), takže to není nic nového.

Je ovšem legitimní být také křesťanem, chránit se a bránit proti takovým náhledům všude, kde je to potřebné a možné. Nastavovat levou tvář, když nás někdo udeří do pravé, můžeme jen tehdy, když jde o vlastní osobu. Jakmile někdo nese odpovědnost za rodinu, za společnost nebo dokonce za stát, musí se náležitě bránit, protože obětovat může sebe, ale nikoliv druhé. To platí také pro státní, místní a církevní autority, pro parlamentní grémia stejně jako pro jednotlivé otce rodiny. Když se nebráníme hned na počátku, může být brzy pozdě.

Z Der Fels 6/2005
přeložil -ls-

Hlasy novokněží

Kdyby mi někdo před mým 31. rokem života řekl: „Jednou se staneš knězem“, byl bych mu odpověděl: „Blázníš? Já? Nikdy!“ 4. června 1991 mi však Bůh daroval neobyčejnou milost obrácení. Toto obrácení doslova změnilo všechny moje dosažovací hodnoty (esoterika) a cíle (kariéra). Fascinující událostí pro mě je, že Bůh si mě „uložil“ v době, kdy jsem úspěšně studoval na univerzitě, a právě díky poznání Boha jsem nezažil velkou krizi. Proto jsem přesvědčený, že moje obrácení bylo vymodlené a už od začátku směřovalo ke kněžství.

Už tři týdny po obrácení zaklepal Ježíš na moje srdce s prosbou o kněžství, když jsem při modlitbě otevřel Písmo svaté na místě: *Jsou totiž lidé neschopní pro manželství už od narození a jsou k manželství neschopní, které takovými udělali lidé, a jsou konečně takoví, kteří se manželství zřekli pro nebeské království. Kdo může pochopit, ať to pochopí (Mt 19,12).* Nato jsem zavřel Písmo a Ježíši jsem řekl: „Já to nepochopím!“ A přece mě to nikdy zcela neopustilo.

V letech 1988 až 1990 jsem bydlel v jednom apartmá a v mém sousedství žila takřka 90letá paní. Vždy mi chtěla vyprávět o zjeveních v Medjugorje. Darovala mi růženec a říkala mi, že se za mě modlí. Já jsem si pomyslel: „Takové staré babičky to potřebují.“ Dnes vím, že jí vděčím za svoje obrácení a z velké části i za kněžské povolání.

Když jsem se potom po dvou letech rozhodl, že se stanu knězem a řekl jsem to rodičům, slyšel jsem jak moje matka řekla otci: „Tvoje matka by měla radost, ona se stále modlila, aby se jeden z jejich čtyř synů stal knězem.“

První její syn jí padl ve válce a ostatní tři se oženili. Jedním z nich byl můj otec. A Bůh daroval plody modliteb mé babičky,

kteřá zemřela v roce 1969, jejímu vnukovi.

P. Jiří Josef Erhard

* * *

Panna Maria mě provázela po celou dobu mé přípravy na kněžství. Od svého noviciátu jsem si skrytě přál, abych byl vysvěcen v Loretě, protože právě zde počala věčného Velekněze. A moje přání se splnilo! Zde, ve Svatém domku, jsem také mohl sloužit svou první mši svatou.

Na tomto místě bych chtěl poděkovat své matce a svému otci za jejich příklad modlitby. Dobře si ještě vzpomínám, jak se s námi v době pronásledování každý večer modlili. Určitě zde byly položeny kořeny mého povolání. Od okamžiku, kdy jsem se rozhodl stát se knězem, byla Panna Maria mojí jistotou a zárukou. Vždy jsem věřil, že mě miluje a nese. Proto jí chci darovat své kněžství a zcela jí přenechat svou budoucnost.

P. Albert Maria Welnitz

* * *

Svou první mši svatou jsem slavil v přítomnosti své rodiny v Loretě. Právě v této svatyni před devíti roky, když jsem začal svou cestu ke kněžství v Rodině Panny Marie Spluvykupitelky, darovali Bohu celý můj budoucí život a svěřili mě do ochrany Panny Marie.

To však zdaleka nebylo vše. Moji rodiče byli první, kteří ve mně probudili toto povolání svou modlitbou a svým příkladem. Svou modlitbou a povzbuzováním mě i nadále provázeli, abych zůstal věrný svému povolání. Kdyby jich nebylo, asi bych nebyl schopen odpovědět na Boží volání a byl bych dnes daleko od Boha. A tak je pochopitelné, že jsem svou první mši svatou slavil se slzami v očích na místě, na kterém Panna Maria i moji rodiče řekli Boží vůli své Ano.

P. Francesco De Puydt

Výzvy fatimského poselství (19)

Tak jako láska dobrého dítěte, které miluje svého otce a dělá všechno, o čem ví, že je mu milé: i když se kvůli tomu musí obětovat, činí to s radostí, protože jeho potěšením je vidět otce spokojeného; na druhé straně tato otcova spokojenost je pro dítě požehnáním, protože otec, spokojený s ním, ho bere do náruče, zahrnuje ho dobrem a dělá pro něho všechno. Naše láska k Bohu se má podobat manželské lásce: když je opravdová, manželka se ochotně obětuje, aby viděla svého muže šťastného, a muž se obětuje pro manželku, aby byla spokojená. To se nazývá vzájemnou výměnou lásky, která vyžaduje obětování, darování a odevzanost, a toto opětování je tím, z něhož vycházejí jako ovoce pokoj, radost a blahobyt.

Stejně i naše láska má být obětavá. Nejprve je to nutné v tom, abychom těžce neuráželi Boha a bližního, tj. abychom neporušovali Boží zákon ve vážné věci. Pak je potřeba se obětovat, abychom neuráželi Boha a bližního ani v méně vážné věci, tj. lehkým hříchem. Láska, která nás k tomu vede, má mít v sobě sílu nutnou k tomu, abychom zvítězili nad svými zlými sklony, jež nás pobádají ke zlému, nad pokušeními pýchy, závisti, pomsty, marnivosti, smyslnosti atd. Jen tímto bojem proti sobě samým dosáhneme toho, že udržíme správný směr v své lásce k Bohu a k bližnímu, jak je to naší povinností. To je to, co nám říká Ježíš Kristus v evangeliu: *Od času Jana Křtitele až po tuto chvíli nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují* (Mt 11,12). Jinými slovy – nebeské království získávají ti, kdo se obětují, činí si násilí, aby zvítězili nad sebou samými, zvítězili nad vlastními zlými sklo-

ny, nad pokušeními světa, ďábla a těla, aby kráčeli správně po cestě spravedlnosti, pravdy a lásky.

Toto je úsilí, které máme uložit sobě samým, a ono je tím, co dává hodnotu naší lásce k Bohu a k bližnímu. Ten, kdo miluje, se obětuje pro milovanou osobu. To pro nás učinil Ježíš Kristus: obětoval se a vydal se na smrt, aby nám daroval život. Bude to tedy příliš, jestliže pro něho obětuje své rozmary, své zlé sklony, své přemrštěné marnivosti, své pohodlí, svou pýchu, své ambice?

Ale co to říkáme: obětovat se pro něj?! Pravda je taková, že se jedná o oběť, která se obrací v naše dobro, neboť skrze ni získáváme nebeské království a dosahujeme pokoje a radosti na zemi. Všichni toužíme žít v pokoji a v radosti, mít šťastný život, ale nemyslíme na to, abychom ho hledali tam, kde je. Pán nám říká: *Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království* (Mt 5,5,9-10). Tvůrci pokoje, kteří trpí s tichostí, jsou blahoslavení již zde na zemi, protože jsou v pokoji s bližním a těší se jeho přátelství; jsou v pokoji s vlastním svědomím, protože se obětují v tom, co je potřebné k tomu, aby neurazili Boha a bližního a uskutečňovali dobro. To je ona překypující láska k Bohu, která se z našeho srdce vylévá na bližního v takové míře víry a velkodušnosti, že vidíme v každé lidské osobě – ať má naši víru, či ji nevládní, ať uskutečňuje dobro, nebo se nachází zamotaná do sítě hříchu – ve všech osobách vidíme tvář Ježíše Krista a v Kristu je

milujeme jako své bratry a sestry, děti téhož Boha a Otce, který nás všechny stvořil a všechny nás volá, abychom měli účast na nebeském dědictví. Proto se naše láska musí rozšiřovat na všechny. To je to, co nám ukazuje poselství, které nám Bůh poslal prostřednictvím svého anděla.

Abyste naše víra, naše klanění, naše naděje a naše láska byly opravdové a hodné Boha, musí se vylévat na naše bratry a sestry prostřednictvím naší modlitby, našeho dobrého příkladu, našich slov a našich skutků. Máme se snažit pomáhat jim a přitahovat je, abychom je pozvedali k Bohu po přímých cestách pravdy, spravedlnosti, pokoje a lásky. Mluvím o spravedlnosti, protože tato ctnost se má chápat nejenom ve smyslu trestu, neboť jako je spravedlivé trestat zlo, tak je také spravedlivé odměňovat dobro. Tak je rovněž spravedlivé dát dobrou známku studentovi, který se během vyučování obětoval a studoval a při zkoušce dobře odpověděl, jako dát špatnou známku jinému studentovi, který nestudoval a neodpověděl při zkoušce nebo se špatně choval. Stejně je spravedlivé zaplatit a odměnit ty, kdo pracují a slouží, jako nezaplatit těm, kdo z lenosti nechtějí pracovat a sloužit. Je tomu tak, protože zákon práce zavazuje všechny. Všichni máme pracovat a vzájemně sloužit jeden druhému, každý podle vlastních schopností, vlastního postavení, vlastní kultury, a dát do služby svým bratrům a sestrám dary, které jsme obdrželi od Boha. Rolník, který obdělává zemi, není méně než profesor, který učí děti zemědělců, protože první žije druhého práci svých rukou a oba slouží, každý pracuje k službě druhému.

Budeš jíst chléb v potu své tváře. Toto je zákon, který nás všechny zavazuje k tomu, abychom pracovali a vzájemně sloužili jedni druhým jako bratři a sestry, děti téhož Otce, kte-

rý je Bůh a který nás všechny stvořil pro tentýž cíl – nebeské království. Tak nám přikázal žít Ježíš Kristus: *Vy však si nedávejte říkat „mistr“, jenom jeden je váš mistr; a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno „otec“, jenom jeden je váš otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat „učitel“, jenom jeden je váš učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vašim služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen* (Mt 23,8-12). Tato slova ukazují, že celý náš život a všechny naše činnosti mají být vykonávány jako služba Bohu v osobě našich bratrů a sester.

Tak, když se milujeme a vzájemně si sloužíme jako bratři a sestry, děti téhož Otce, který nás všechny stvořil pro tentýž cíl, totiž k tomu, abychom vlastnili nadpřirozený život, vždy máme mít na mysli tento poslední cíl – nadpřirozený život, neboť on je tím, jehož je nutné získat a vlastnit v nejvyšším stupni, protože je jediným, který přetrvává na věky. To je důvod, proč se obětuje, modlíme se a pracujeme: dosáhnout toho, aby všichni naši bratři a sestry opustili bludné cesty a vydali se po jediné pravé cestě, kterou je Kristus: *Já jsem cesta, pravda a život* (Jan 14,6), řekl on sám.

Stejně, stále na základě doporučení, které nám dal Kristus, máme v každém lidském otcovství a moudrosti vidět otcovství a moudrost Boha, z něhož jako z jediného a pravého pramene vyvěrá každé jiné otcovství a moudrost. Tak nazýváme „otcem“ toho, kdo vzhledem k nám zastupuje Boha a jímž si Bůh chtěl posloužit, aby nám dal život; a nazýváme „učitelem“ toho, kdo nás v jméně Božím učí. Tímto způsobem vidíme ve všech Boha a ve všech rozeznáváme Boží obraz v jistotě, že všichni jsme děti a služebníci téhož Boha.

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

NÁVAL DO SEMINÁŘŮ V POLSKU

Po smrti Jana Pavla II. nebývale vzrostl příliv zájemců o kněžství do polských seminářů. V některých diecích se jejich počet dokonce zdvojnásobil. Ze 112 000 katolických kněží, kteří žijí na celém světě, je 7 000 z Polska. V samotné Evropě je každý čtvrtý kněz Polák.

VOLBA JAKO ZÁZRAK

Kolínský arcibiskup kardinál Meisner označil zvolení Josepha Ratzingera papežem za „zázrak“, který způsobil zesnulý papež Jan Pavel II. Meisner zdůraznil před novináři, že jeho přímluva výrazně ovlivnila konkláve. „Je-li světec v nebi, je jeho akční rádius mnohem větší.“ „V procesu blahořečení se to nedá ověřit, ale pro mě je to zcela nesporné.“

SERIÁL O JANU PAVLU II.

V USA se připravuje televizní seriál o Janu Pavlu II. V roli Karola Wojtyly po jeho zvolení papežem bude vystupovat Ian Holm, známý jako Bilbo Baggins z filmu Pán prstenů. Představitelé pro období před zvolením nebyli zatím vybráni. Film zahrnuje období papežova života od dob studií až do jeho smrti v dubnu 2005. Část natáčení už probíhá a hlavní část se bude natáčet v Itálii v letošním létě.

KNĚŽSKÉ EXERCICIE V ARSU

Od 25. září do 1. října se konají v Arsu mezinárodní exercicie pro kněze. Pořadatelem jsou Mezinárodní služba katolické charismatické obnovy, Společenství blahoslavenství a Společnost Jana Marie Vianneye. Exerzitáři jsou sestra Briega McKenna OSCI a Pater Kevin Scallan.

Exercicií se účastní také dva kardinálové a dále 5 skupin z papežské kurie. Podrobné informace a přihlášky na internetové adrese <http://retrait.ars2005.beatitudes.org> nebo na tel. 332-54-88-78-47.

DALŠÍ KURZ EXORCISMU

Papežská univerzita „Regina Apostolorum“ zahájí 13. října další kurz exorcismu. Zájemci se mohou v italských městech účastnit kurzu také prostřednictvím internetu. Zájem je totiž nebývalý. Posedlost zlým duchem je probírána také z antropologických, fenomenologických a sociologických, psychologických a lékařských hledisek. Na programu je rovněž satanismus a esoterika. Kurz bude trvat do 9. února 2006. Účastnit se ho mohou kněží a seminaristé.

DIGITÁLNÍ RŮŽENEC

Dva Španělé představili elektronický růženec ve formě klíčového přívěsku, který umí počítat modlitbu Zdravas Maria a desátky. Lehlé vibrace umožňují počítání, silnější ohlašují poslední Zdravas jednotlivých desátek. Po pátém se počítání automaticky zastaví. Používání digitálního růžence je velmi diskrétní a umožňuje větší soustředění. Vynálezci očekávají, že se zavděčí především mladým lidem.

Kath-net

Liturgická čtení

Neděle 24. 7. - 17. neděle v mezidobí

1. čt.: 1 Král 3,5.7-12
Ž 119(118),57+72.76-77.127-128.129-130
Odp.: 97a (*Jak miluji tvůj zákon, Hospodine!*)
2. čt.: Řim 8,28-30
Ev.: Mt 13,44-52

Pondělí 25. 7. - svátek sv. Jakuba

1. čt.: 2 Kor 4,7-15
Ž 126(125),1-2ab.2cd-3.4-5.6
Odp.: 5 (*Kdo sejí v slzách, žnout budou s jásotem.*)
Ev.: Mt 20,20-28

Úterý 26. 7. - památka sv. Jáchyma a Anny

1. čt.: Ex 33,7-11; 34,5b-9.28
Ž 103(102),6-7.8-9.10-11.12-13
Odp.: 8a (*Hospodin je milosrdný a milostivý.*)
Ev.: Mt 13,36-43

Středa 27. 7. - památka sv. Gorazda a druhů (v Čechách: nez. pam. sv. Gorazda a druhů)

1. čt.: Ex 34,29-35
Ž 99(98),5.6.7.9
Odp.: srov. 9c (*Svatý jsi, Hospodine, náš Bože!*)
Ev.: Mt 13,44-46

Čtvrtek 28. 7. - ferie

1. čt.: Ex 40,16-21.34-38
Ž 84(83),3.4.5-6a+8a.11
Odp.: 2 (*Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů!*)
Ev.: Mt 13,47-53

Pátek 29. 7. - památka sv. Marty

1. čt.: 1 Jan 4,7-16
Ž 34(33),2-3.4-5.6-7.8-9.10-11
Odp.: 9a (*Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý.*)
Ev.: Jan 11,19-27 nebo Lk 10,38-42

Sobota 30. 7. - nez. pam. sv. Petra Chryzologa nebo nez. sob. pam. P. Marie

1. čt.: Lv 25,1.8-17
Ž 67(66),2-3.5.7-8
Odp.: 4 (*Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ!*)
Ev.: Mt 14,1-12

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 24. 7.	PO 25. 7.	ÚT 26. 7.	ST 27. 7.	ČT 28. 7.	PÁ 29. 7.	SO 30. 7.	
Antifona	812	1673	1754	1722	873	1768	905	
Žalm	783	786	783	783	783	783	786	
Ranní chvály:								
Hymnus	812	1438	1440	1723	873	1769	905	
Antifony	813	1438	843	858	874	890	906	
Žalmy	813	813	843	858	874	890	906	
Kr. čtení a zpěv	816	1674	1441	1724	877	1770	908	
Antifona k Zach. kantiku	707	1439	1441	1442	877	1443	909	
Prosby	817	1675	1757	1724	878	1771	909	
Záv. modlitba	707	1439	1441	1442	878	1443	1444	
Modlitba během dne:								
Hymnus	817	792	848	862	879	895	910	
Antifony	818	833	848	863	879	895	910	
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911	
Krátké čtení	820	1676	851	865	882	898	913	
Záv. modlitba	707	1439	851	865	882	898	913	
Nešpory:								
Hymnus	807	821	1677	1440	1727	883	1443	915
Antifony	808	822	1439	853	868	884	900	916
Žalmy	808	823	1678	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	1680	1442	1730	887	1777	918
Ant. ke kant. P. M.	706	707	1439	1442	1443	887	1444	708
Prosby	811	826	1681	1764	1731	888	1778	918
Záv. modlitba	707	707	1439	1441	1442	888	1443	708
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

NOVINKA

ŽIVOT DOMINIKA SAVIA

Teresio Bosco

Svědectví o krátkém, chudém a prostém životě, naplněném láskou a obětí. Dominik Savio odešel k Bohu 9. března 1857 v necelých 15 letech. Sv. Jan Bosco, který Dominika přijal ve své oratoři, napsal s dojetím jeho krátký životopis, který se rozšířil do celého světa. O životě Dominika Savia potom vznikala řada dalších pojednání. Během beatifikačního procesu vyprávělo 28 svědků pod přísahou své vzpomínky na Dominika, které Don Bosco z velké části neznal. V této knize je původní text Dona Bosca doplněn právě o nové informace a skutečnosti, které se objevily během procesů blahorečení a svatořečení. České vydání je obohaceno barevnou fotografickou přílohou, předmluvu napsal Mons. Karel Herbst.

Matice cyrilometodějská s. r. o.,
váz., A5, 232 stran + 16 stran obr. přílohy, 185 Kč

na Krista; na toho, od něhož naše víra pochází a který ji vede k dokonalosti.

Karmelitánské nakladatelství,
brož., 180x115 mm, 144 stran, 129 Kč

O EUCHARISTII S VOJTĚCHEM KODETEM

Krátké úvahy karmelitánského kněze nejsou teologickou studií o významu eucharistie, ale přiblížením toho, co se při mši svaté v kostele děje.

Karmelitánské nakladatelství, váz., 154x96 mm, 96 stran, 109 Kč

HUMOR POUŠTNÍCH OTCŮ

R. Kern

Sebrané průpovědi a anekdoty pouštních otců, které chtějí vyvolat úsměv, tolik potřebný pro harmonický život každého člověka.

Karmelitánské nakladatelství, brož., 165x110 mm, 96 stran, 89 Kč

KDYŽ NEBE MLČÍ

(a Bůh neodpovídá na vaše modlitby)

Jerry Sittser

Sittserova práce se vypořádává s problémem nevyslyšené modlitby, vychází z autorovy osobní zkušenosti. Sittser nabízí pohled na to, jak se člověk může vyrovnat s tak nesnadnou událostí, jako je například smrt blízkého člověka, ačkoliv se za jeho ochranu neustále modlíme. Dále nahlíží na různé pozitivní aspekty modlitby i na jejich úskalí a možná nebezpečí.

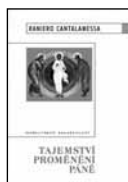
Návrat domů, brož., A5, 160 stran, 185 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

TAJEMSTVÍ PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

Raniero Cantalamessa

Meditace této knihy se zrodily z promluv přednesených ve Vatikánu a zvou nás k rannímu duchovnímu výstupu na horu Tábor, kde můžeme první chvíle nového dne prožít s pohledem upřeným

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.